

Wychodzi codziennie w południe,
z wyjątkiem dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

w Krakowie rocznie zhr. 9, kwart.
zhr. 2 c. 25, miesięcznie 80 c.

Pozosta w Austrii rocznie zhr. 12,
kwart. zhr. 3, miesięcznie zhr. 1 c. 15,

w Niemczech rocz. 24 mr., kwart. 6 mr.

KRONIKA

Numer pojedynczy cent. 5.

Ogłoszenia przyjmują się za opłatą
po c. 5 od wiersza (petit).

Nadesłane (na 3ej stronie) po c. 10 od
wiersza.

Prenumeratę i Ogłoszenia
przyjmuje Administracja „Kroniki“
przy ul. Sławkowskiej w hotelu Saskim.

Dziś Leona papieża
Jutro Piotra i Pawła apost.

Redakcja otwarta codziennie z wyjątkiem
świąt od godz. 1—3 i od 4—6 popoł.

Wschód słońca o godz. 4. m. 3.
Zachód o godzinie 8 m. 12.

Kraków 26 Czerwea.

△ W szkole realnej przy ulicy św. Jana wystawione zostały na widok publiczny rysunkowe prace uczniów. Postęp tej szkoły liczącej zaledwie trzy lata istnienia, jest zadziwiający i świadczy nader chlubnie o wytrwałej i gorliwej pracy nauczycieli.

Wystawa rysunku odręcznego zaczyna się od klasy II. Widzieć tam można jaką drogą uczniowie postępowali: bo od linii prostej, krzywej aż do skomplikowanego ornamentu. Niezawodnie najlepsza to droga, dlatego też baczyć należy, ażeby uczniowie nie przekraczali jej granic. Uczeń poczynający kreślić krzywe linie nie powinien marzyć o cieniowaniu, a coś dopiero o wiszorze. Lepiej pozostawić go dłużej nad wydoskonaleniem konturu, który jest podstawą pięknego i umiejętnego rysunku. Klasa III. obejmuje kontury ornamentów starannie i czysto rysowanych, a w klasach IV. i V. przeważnie reprezentowany jest rysunek głów. Pięknie są wykonane — powiedzielibyśmy tylko, że w niektórych pracach zanadto znać pomoc ręki nauczyciela. Rysunków, któreby znamionowały szkołę realną w oddziale tym nie wystawiono. Dlaczego?

W klasach VI i VII widzimy już owoc kilkoletniej pracy a nawet roboty piórem i akwarellą. We wszystkich tych okazach przebija się praktyczność nauczyciela, który umie i wie, jak połączyć w nauce piękno z zawodem technicznym. Oddział ten to jakby przedsiónek akademii technicznej. Na wystawie są jeszcze licznie reprezentowane, starannie odrobione rysunki geometryczne, mapy, pisma, wreszcie okazy chemiczne. Co do pisma ozdobnego, aczkolwiek ślicznie wykonane, zdaje nam się, że szkoda na nie oczów młodych pracowników i że więcej zadowolenia budziłoby pismo piękne kaligraficzne. Często bowiem napotkać można ucznia, który ozdobne litery pięknie wymalować umie, a pisząc, zamiast liter hieroglify stawia.

○ Ks. Marcei Czartoryski ofiarował na konkurs dramatyczny krakowski 1875/76 roku 200 fl. Suma więc cała tegorocznego konkursu wynosi 900 fl. Komisja konkursowa zbierze się jutro t. j. we wtorek o godzinie 3ej po południu w mieszkaniu dyrektora teatru, w celu oznaczenia warunków. Komisja składa się z tych samych członków co poprzednia z dołączeniem do nich trzech nowych ofiarodawców: hr. Łubieńskiego, hr. Jana Zamoyńskiego i ks. Marcego Czartoryskiego.

‡ Z wielu stron dochodzą nas zażalenia na wznoszące się na plantacjach tumany kurzu, który dolatuje z sąsiedniego gościenca. Czyżby zrobione przez pana Wexa odkrycie, że Wiśle ubyło wody w ostatnich czasach, miało być powodem, że Magistrat w obawie wyczerpania

rzeki zaniechał w tym roku skrapiania gościenca? Niebójmy się — Wisła wystarczy nawet na... wodociągi!

— Jutro w Strzeleckim Ogrodzie nie będzie przedstawienia teatralnego, — odbędzie się tylko koncert orkiestry pułku bar. Ruprechta pod kierunkiem pana Zimmermanna.

∫ Przed sądem tutejszym toczy się dzisiaj ciekawa rozprawa o poszarpanie odzieży na hr. Ś. przez psa źle strzeżonego. Może wypadek jej wpłynie stanowczo na zaprowadzenie kagańców!

△ Na pomnik dla Libelta zebrano dotychczas w Poznaniu 1197 marek 62 fen.

♣ JWysokość Arcyksięża Salvator raczył zwiedzić w Sobotę po południu wystawę rysunków uczniów szkoły realnej. Dostojny gość, z wielkim zajęciem i znanstwem oglądał wystawione prace a opuszczając salę wynurzył dyrektorowi i nauczycielom wysokie swoje zadowolenie i uznanie dla zakładu.

× Z loterji fantowej odbytej w Warszawie w dniu 20 b. m. zebrana summa wyniosła do 14.000 rubli. Osób uczestniczących w zabawie około 13.000! Bodajto Warszawa!

‡ Od kilku dni bawi w naszym mieście w przejeździe za granicę p. Władysław Zelenki, kompozytor i profesor konserwatorium warszawskiego.

∫ We środę przed południem losowanie obrazów zakupionych przez towarzystwo sztuk pięknych.

○ Właściciel restauracji w ogrodzie strzeleckim użala się na nieprzyjemności doznane kilkakrotnie ze strony niektórych panów *elegantów*. Panowie ci żądają podania kolacji a zjadłszy ją ulatniają się nie płacąc. To już panowie... *nie elegantko*!!

○ Przy budowie szkoły miejskiej na Kazimierzu, w tak zwanym ratuszu, został w sobotę przez własną nieostrożność zasypany skutkiem oberwania się ziemi, robotnik nazwiskiem Nalepa. W porę zdołano go jeszcze odgrzebać i odnieść do kliniki.

□ Jedna z najlepszych powieści Korzeniowskiego: *Kollokacja* wydana została świeżo w Gnieźnie w tłumaczeniu niemieckim p. t. *der Dorfadel*.

+ Wczoraj parobczak pławiąc konie w Wiśle natrafił na głębię i zaczął tonąć. Wyratowano go, ale konie przepadły.

— Przed sądem okręgowym w Odessie stanął w tych dniach ojciec obwiniony o sprzedanie córki swojej kupcom tureckim, za cenę 450 lirów do haremu sułtana w Carogrodzie.

— Senat wszechnicy lipskiej ogłasza, że panującemu królowi saskiemu Albertowi nadaną została na zawsze godność rektora *Magnificentissimus* tejże wszechnicy.

× Z dniem 1 lipca r. b. rozpocznie w Stanisławowie przedstawienie Towarzystwo teatru lwowskiego.

+ Kiedy na ostatniem posiedzeniu komisji sukieniczey i uporządkowaniu miasta rozstrzygnięto sprawę planów restauracyi Sukiennic, na wniosek dwóch pp. radców postanowiono sprawdzić, *jakiej siły światło* będą miały sklepy.

Niewątpliwą jest rzeczą, że światło w sklepach będzie dostateczne, skoro projektowane *drzwi sklepowe od zewnątrz* będą oszklone a przeszło 3 łokcie szerokie. Wszelako, nader słuszną jest uwaga pp. radców, że to światło będzie do pewnego stopnia stłumione projektowanymi podcieniami. — Otóż, aby bliżej udeterminować jak dalsze projektowane podcienia wpłyną na osłabienie światła sklepów — wskutek powyższego wniosku p. prezydent polecił wybić otwory w dwóch sklepach, odpowiadające co do wielkości, projektowanym drzwiom i przysłonić sklepy na razie zaimprovizowanymi podcieniami. Do experymentu wzięto się od rana, a skoro robota będzie ukończoną ma nastąpić sprawdzenie rozwiązanego zadania.

— Otrzymujemy następujące pismo:

Szanowny Panie Redaktorze!

Dowiedziałem się w tej chwili, że pewna koterja niechętnych i zawistnych mi rozgłasza, iż miałem się do kogoś wyrazić „że jeżeli mnie Radcą nie wybiorą, nie udzielię nikomu pożyczki.“

Jakkolwiek tego rodzaju pogłoska, sama w sobie tak jest płytka, że u nikogo, cokolwiek mającego rozsądku, wiary znaleźć nie może, gdyż każdemu wiadomo, że kapitał jakim operuję jest majątkiem Stowarzyszonych, a ja tylko wykonawcą ich woli, do której, jak również do kontroli nademną postawionej stosować się muszę, i że takowym wedle swego widzimisię obracać nie mogę, przecież by zadać kłam tego rodzaju puszczonym o mnie pogłoskom, oświadczam uroczyście, że przypisywanych mi wyrażen i słów, nigdy i do nikogo nie powiedziałem, że kapitał cała ta pogłoska jest wierutnem kłamstwem i oszczerstwem, wymyślonym jedynie w celu zdyskredytowania mojej opinii.

Polegając na znaney mi bezstronności Twojej Szanowny panie Redaktorze, spodziewam się, że sprostowanie powyższe w dzienniku swoim umieścić raczysz, pisząc się Jego sługą

Józef Kiciński, dyrektor

Towarza. Zaliczkowego krakowskiego.

Kraków, 28 Czerwca 1875

— Zwolennikom humorystyki polecamy świeżo wydaną książkę p; t. *Przygody panów Marka i Agapita* opisał Jordan, autor tyle cenionych *Wędrowek delegata*.

f Pozazdrościł Kraków wielkim miastom *białej damy* i ma ich naraz aż trzy. Ta tylko zachodzi różnica, że gdy gdzieindziej ukazują się one w nocy w ranym stroju, u nas przeciwnie widzieć je można w biały dzień w nocnym negliżu. Zjawisko to pojawiło się ostatnimi dniami kilkakrotnie na balkonie jednego z tutejszych hoteli.

— Nie małej sztuki dokazali w sobotę artyści nasi na scenie teatru letniego zdoławszy przedstawienie *pięcio-aktowej* komedji zakończyć jeszcze przed uderzeniem godziny dziesiątej. Jeżeli zważymy, że widowisko rozpoczęło się o godzinie wpół do 8ej a po akcie trzecim nastąpił przerwany trwający 25 minut, to pozostaje nam tylko przyznać, że tak szybki przebieg sztuki przypisać winniśmy potoczności, pełnej życia i ruchu grze artystów.

Pomimo, że dnia tego w godzinach po południowych pogoda stała się wątpliwą, a niebo przed samym wieczorem widocznie groziło deszczem, publiczność zgromadziła się na przedstawienie ulubionego *Kapelusza słomkowego* bardzo licznie.

† Lokatorom II piętra przy ulicy Szpitalnej pod l. 386 niechaj będzie przestrożą niniejsza wzmianka, iż rzucanie tynkiem na przechodniów, jak to miało miejsce wczoraj nad wieczorem, może być bardzo przyjemną rozrywką, ale niestety zabraniają takowej nieublagane przepisy policyjne. Można by na zabicie nudów poobiednich w niedzielę, zamiast celować w kapelusze idących ulicą, wynaleźć coś pożyteczniejszego, bo z paragrafami kobietom żartować nieprzystoi.

‡ Dzienniki paryżkie donoszą, że panna Józefa Reszkówna, Warszawianka wystąpiła w tych dniach po raz pierwszy w teatrze wielkiej opery w operze Thomas'a *Hamlet* w roli Ofelji. Debiutantka doznawała od tamecznej publiczności przyjęcia nader sympatycznego, dochodzącego do entuzjazmu. Trjumpf to niełada dla młodej artystki naszej, po występach w tejsze roli słynnych Nilson i Miolan-Carvalho. Przy tej sposobności donosimy, że brat rodzony panny Reszkówny, pan Jan Reszke, bawi obecnie w Londynie, gdzie występami swemi zyskał sobie rozgłos niemały, jako znakomity barytonista. A że potrzeba szczegółów, więc dodają dzienniki, że rodzice panny Reszke mają pięcioro dzieci, i że każde z nich ma miljon i talent do muzyki. Zapowiadają również wystąpienie w wielkiej operze drugiego brata panny Reszke posiadającego rozległy głos basowy.

— Mieliśmy sposobność oglądać w pracowni p. Żenczykowskiego przy ulicy wiślniej olbrzymie album pełne przepysznych ilustracji oprawne w skórę i ozdobione złotem, a zamówione tutaj umyślnie dla p. Tr. z Wołynia. Wykonanie tej roboty, jak wszystkich prawie wychodzących z pracowni p. Żenczykowskiego nie pozostawia nic do życzenia i nie ustępuje w niczem wyrobom introligatorskim za granicą.

○ W *Revue des deux mondes* pojawił się artykuł napisany przez Juljana Klaczkę p. t. *Dwaj kanclerze*. *Ruch literacki* wychodzący we Lwowie zamieszcza przekład znakomitej tej pracy.

⊗ Naiwność i łabowierność śnać kwitnie jeszcze u nas. Pewien mieszczanin stanisławowski kupił 2 marki kartowe od jakichś wykpigroszów za 5 złr jako dukaty! Oświato, jakież ty jeszcze rozległe masz pole do uprawy przed sobą.

Kronika zagraniczna.

○ Dziecy ludzie w Europie. Gazeta wychodząca w mieście Gorzelicach, lub Zgorzelcu po niemiecku *Görtlitz* na Szlązku, donosi z pewnego źródła dla przestrogi rodziców następujące dziwne szczegóły: Dwaj młodzi ludzie Alfred K. i Ewald K., którzy znikli podczas Zielonych świąt, stali się ofiarą straszego błędu. Od wielu lat istnieje w Zgorzelcu między uczniami wyższych klas związek pod nazwą jednego z dzikich plemion indyjskich w północnej Ameryce „Walla Walla.“ Celem tego stowarzyszenia jest pozbycie się „jarzma oświaty europejskiej,“ aby natomiast, jako wolni ludzie na łonie natury z tomahaw-

kami i nożami do skalpowania głów wśród Indyan i wzorem ich poświęcać się jedynie myślistwu i rybołostwu. Tajemnica najściślejsza przed obcymi powinna być zachowana; zdrajców związek karze surowo, a nawet podobno skazuje na śmierć. Przeciwnie każdy członek jest obowiązany zwierzać się ze wszystkich myśli i postępów towarzyszą swoim; nie w jego życiu nie powinno być dla nich skrytego. Niejaki Ryszard Haupt, były uczeń jednego z zakładów naukowych w Zgorzelcu, mieszkający obecnie w Stanach zjednoczonych, o ile wnosić można, należy do tego związku; czy brał on jaki udział w zniknięciu dwóch młodych ludzi, nie zdołano jeszcze dowiedzieć się na pewno. Każdy z członków posiada własną pieczęć opatrzoną godłami; figurują na niej tomahawk, lulka pokoju i rozmaite litery. Na pieczęci Alfreda K. znajdują się głoski: L S W O P T H E. Związkowi przybierają także różne imiona i nazwiska. Ewald K. nazywał się D. Brother. Tomahawki i skalpele stowarzyszenia zgorzelickiego zakopane są w okolicach miasta; tomahawk Alfreda K. zakopany w Lanekoronie. ma być wkrótce ojcu młodego zbiega wręczony. Pióra których Alfred używał do przyozdobienia głowy, podczas wyprawianych przez związek zabaw indyjskich, oddane także zostały jego ojcu.

Zabawy te odbywały się od przeszłego roku w samotnem miejscu między Moys i Thielitz nad strumieniem. Często stowarzyszeni kapali się tam, lub rozebrani do naga ciskali tomahawkami i skalpelami w drzewa; co następnie robili niewiadomo. W ten sposób młodzież szlązka naśladowała zwyczaje Indyan. Dziewiętnastoletni Alfred należał do związku już od lat pięciu czy sześciu; siedmastoletni Ewald później dopiero był przyjęty. Obaj mieli na plecach wypalone godła swoich pieczęci i tuszem chińskim powleczone. Obowiązek udania się do Indjan chcieli już spełnić przed rokiem, ale dotychczas niesprzyjały temu okoliczności. Teraz puscili się w podróż uzbrojeni pistoletami i trójkątnymi pilnikami, w zamiarze stawienia oporu, gdyby ich dognano i starano się zatrzymać. Mają udać się przez Belgię, i Anglię do Ameryki; pieniądze na koszt podróży zbierali już od dawna. Korespondencye z obu stron prowadzone były w języku angielskim, lub stenografowane; przed odjazdem młodzi awanturnicy spalili prawie wszystkie swoje listy dotyczące spraw związkowych i tylko kilka listów pisanych po angielsku, które Ewald K. w chwili odjazdu oddał matce, prosząc, żeby je zniszczyła, dostały się do rąk ojca Alfreda. Byli to młodzieńcy pracowici, dzielni, otrzymywali zawsze chlubne świadectwa ze szkół i powszechnie postępowaniem swoim zasługiwali na pochwałę. Alfred K. odznaczał się wielką pilnością w naukach i posłuszeństwem względem starszych; studiował język angielski i francuzki, i pisał wiele o życiu Indjan, gromadząc do tego materiały z różnych książek. Nigdy nie dał on powodu do zmartwienia rodzicom swoim, i sam był przez nich czule kochany, ale już od pewnego czasu sposepiał i nie cieszył się z rozrywek dostarczanych mu przez rodziców. Ewald K. jest synem zmarłego brata Alfreda K. i wychowywał się w domu stryja, który pilnie czuwał nad tem aby jego synowiec korzystał z wykładów szkolnych.

Rozmaitości.

— W gazecie „*Breslauer Morgenzeitung*“ umieszczone było kilka dni temu następujące ogłoszenie: „Po-

nieważ na stare lata moje musiałem doznać raz jeszcze tak zwanęj rozkoszy ojcostwa, gdyż w dniu 1 maja małżonka moja powiła syna, zawiadamiam więc o tém pokornie przyjaciół i znajomych, i proszę ich o ciche współczucie. — E. Menzel.“

¶ Jeden z podróżnych w liście pisanym z Afryki, w następujący sposób skreślił podróż na wielbłądzie przez pustynie: „Weź pan zwykły stołek biurowy, obracający się na szrubie, wyszrubuj go jak się da najwyżej, postaw na drabiniastym wozie, siadź na tym stołku i podcaz najsilniejszej kanikuły, galopuj przez 24 godzin po niezaoraném kartoflisku. Jeśli pan nie spadniesz i nie złamiesz karku, wówczas nabierzesz dostatecznego pojęcia o poetycznej podróży na wielbłądzie przez pustynię.

W redakcji.

— Czy pan Dobrodziej przeczytał już rękopism mojej powieści?

— Tak, przeczytałem i...

— I...

— I znajduję, że zyskałaby znacznie na tém, gdybyś pan nie kazał na końcu bohaterowi swojemu umierać, ale pozwolił mu się cieszyć życiem.

— Niepodobna panie Dobrodzieju. Z honorarjum, jakie pan zwykłeś płacić, bohater mój nie byłby w stanie żyć dłużej.

¶ W jednej z gazet amerykańskich czytamy następujące ogłoszenie: „Profesor filozofji, który przez długi czas był również profesorem na wydziale teologicznym, w języku sanskryckim biegły, poszukuje miejsca jako..... kelner (!).

— Wiem księżę dobrodzieju, że wybiła już dla mnie ostatnia godzina, ale i to wiem, że lżej byłoby mi umierać, gdybym mógł zabrać ze sobą ukochane moje pieniądze.

— Pociesz się mój synu. Lepiej że tu zostaną mogłyby łatwo w ogniu stopić się.....

Kochać wcześniej a ożenić się późno, jestto słuchać rankiem śpiewu skowronka w polu, a wieczorem zjeść go upieczonogo na kolację.

Przyjechali do Krakowa:

HOTEL SASKI. — Antoni Grabianka, wł. d., Józef Żurkowski wł. d., Edmund Zagórski wł. d., z Królestwa; Hr. Michał Załuski wł. d., Adolf Jordan, wł. d., z Galicji; Józefa Łyczkowska, obyw. z Berlina, Henryk Piotrowski, wł. dóbr z Wołynia, Sabina Bilińska obyw. z Bochni, Antoni Głogowski, właśc. dóbr z Królestwa.

HOTEL VICTORIA. — Adam hr. Tarnowski, Kornel Krzeczunowicz, ob. Franciszek Karczewski obyw. ze Lwowa; Maurycy Orgelbrandt księgarz, Eleonora Dylewska, obyw., Wiktorja Sienkowska, ob. z Warszawy; Michał Wilczewski, obyw. z Radomia, Wiktor Goult kupiec z Hemburga, Zygmunt Heek, kup. z Paryża.

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny
Arkadiusz Kleczewski.

